

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/169418,42-rocznica-podpisania-Porozumienia-Katowickiego-Dabrowa-Gornicza-11-wrzesnia-20.html>
09.05.2024, 01:04

42. rocznica podpisania Porozumienia Katowickiego - Dąbrowa Górnicza, 11 września 2022

11 września 1980 r. w Hucie Katowice w Dąbrowie Górniczej podpisano czwarte z porozumień sierpniowych. Obchody 42. rocznicy podpisania Porozumienia Katowickiego oraz powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność“ odbyły się 11 września 2022 r. w Dąbrowie Górniczej. Uroczystość rozpoczęła się mszą świętą w Sanktuarium św. Antoniego. Następnie uczestnicy wydarzenia złożyli kwiaty pod Pomnikiem Porozumienia Katowickiego oraz pod pamiątkowym Krzyżem znajdującym się

za bramą główną AMP. Podczas uroczystości uczczono pamięć Andrzeja Rozpłochowskiego, przywódcy strajku w Hucie Katowice i jednego z sygnatariuszy Porozumienia podpisanego w tym zakładzie oraz Jerzego Goińskiego, wieloletniego przewodniczącego „Solidarności” w dąbrowskim oddziale ArcelorMittal Poland. Do uczestników obchodów listy skierowali Prezydent RP Andrzej Duda, Marszałek Sejmu RP Elżbieta Witek i Prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki. W wydarzeniu wzięli udział: sygnatariusze porozumienia Jacek Jagiełka i Zbigniew Kupisiewicz, przedstawiciele NSZZ „Solidarność”, władz wojewódzkich, samorządowych, parlamentarzysty, młodzież. Instytut Pamięci Narodowej reprezentował dr Jarosław Neja, pracownik Oddziału IPN w Katowicach.

Znaczenie Porozumienia Katowickiego „polegało przede wszystkim na tym, że dotyczyło gwarancji realizacji Porozumienia Gdańskiego w kwestii tworzenia struktur niezależnych związków zawodowych na terenie całego kraju. Problem bowiem polegał na tym, że ustalenia z Gdańska co do organizowania nowych związków były nieprecyzyjne” - napisał w „Biuletynie” Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Neja z katowickiego oddziału Instytutu, znawca historii śląsko-dąbrowskiej „Solidarności”.

W ocenie historyka, pracownicy wielu zakładów i przedsiębiorstw w całym kraju szybko odczuli nieprecyzyjność ustaleń, które miały umożliwić tworzenie wolnych związków - próby powołania na ich terenie organizacji założycielskich były blokowane przez dyrekcje i kierownictwa.

„Interpretowały one zapisy gdańskie w ten sposób, że nie mogą zakładać niezależnych związków te załogi, które wcześniej nie strajkowały i nie były reprezentowane przez któryś z MKS zawierających porozumienia z komisjami rządowymi. Porozumienie Katowickie jednoznacznie precyzowało ten problem, gwarantując swobodny rozwój ruchu związkowego w całej Polsce” - wyjaśnia dr Neja w artykule pt. „Matecznik komunistów czy region buntu?”.

W jego ocenie, o ile zawarte 3 września 1980 r. w Jastrzębiu-Zdroju Porozumienie Jastrzębskie wraz z dwoma podpisanymi wcześniej - Szczecińskim i Gdańskim - tworzyło podstawy ówczesnej umowy społecznej, o tyle Porozumienie Katowickie było „istotnym dopełnieniem” tej umowy.

Polecamy artykuł dr. Jarosława Nei [„Matecznik komunistów czy region buntu?”](#)

Zapraszamy do wysłuchania dyskusji nad książkami Katarzyny Wilczok „Radykałowie Solidarności. Kierownictwo MKZ Katowice w sporze o program i taktykę działania NSZZ Solidarność w latach 1980-1981” i „Jeden z jedenastu. Wspomnienia z internowania i uwięzienia 1982-1984” Andrzeja Rozpłochowskiego.